

ГЕНЕРАЛШТАБ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ
Управа за људске ресурсе (Ј-1)

КОДЕКС ЧАСТИ
припадника Војске Србије

новембар 2010. године

На основу члана 19. став 2. тачка 8а) Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/07 и 88/09), начелник Генералштаба Војске Србије доноси

КОДЕКС ЧАСТИ

ПРИПАДНИКА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Кодексом части припадника Војске Србије (у даљем тексту: Кодекс части) уређују се општа морална начела војне професије, њене основне вредности и норме понашања припадника Војске Србије.

Кодекс части чува, негује и развија највредније српске војне традиције.

Члан 2.

Поред обавезе да поступа у складу са Уставом, законима, војним прописима и нормама међународног хуманитарног права, као и општим друштвеним и моралним начелима, вредностима и нормама, припадник Војске Србије своје понашање усклађује и са одредбама Кодекса части.

Уважавање општих моралних начела војне професије, неговање и развијање њених основних вредности и достизање дефинисаних норми понашања у личној је одговорности припадника Војске Србије.

1. Начела

Члан 3.

Припадник Војске Србије руководи се следећим општим моралним начелима:

- 1) служење отаџбини Србији;
- 2) савесно и стручно вршење дужности;
- 3) човечно поступање.

2. Вредности

Члан 4.

За припадника Војске Србије, основне вредности су: верност отаџбини, посвећеност професији, оданост, храброст, дисциплинованост, солидарност, човечност, достојанство, пожртвованост и поштовање.

Вредности из става 1. овог члана представљају највише циљеве који се остварују врлинама и понашањем припадника Војске Србије.

Верност отаџбини

Припадник Војске Србије је веран отаџбини Србији. Он ту верност сматра војничким идеалом.

Посвећеност професији

Припадник Војске Србије стручно и одговорно обавља своје послове. Он служи у свим мисијама Војске Србије без обзира на тешкоће и опасности.

Оданост

Припадник Војске Србије је привржен својој јединици. Он помаже другом припаднику Војске Србије у свим околностима.

Храброст

Припадник Војске Србије је спреман да се суочи са неизвесношћу, опасностима и злом. Он тада доноси исправну и разумну одлуку без обзира на ризик.

Дисциплинованост

Припадник Војске Србије поштује Устав, законе и војне прописе. Он свесно и савесно испуњава своје обавезе и извршава наређења претпостављеног.

Солидарност

Припадник Војске Србије са другим припадницима јединице дели проблеме професије. Он својим понашањем доприноси развоју међусобног поверења и заједништва.

Човечност

Припадник Војске Србије не злоставља, не вређа и не понижава друге. Он не користи силу већу од оне која је неопходна да би се непријатељ савладао.

Достојанство

Припадник Војске Србије чува целовитост своје личности и личности другог. Он настоји да унапреди углед и поверење које припадници Војске Србије имају код грађана.

Пожртвованост

Припадник Војске Србије је спреман на одрицања ради добробити отаџбине, Војске Србије и своје јединице. Он за то не очекује награду.

Поштовање

Припадник Војске Србије своју част и част другог сматра једнаким. Он не повређује вредности и светиње другог и не чини другом оно што не жели да чине њему.

3. Норме

Члан 5.

Припадник Војске Србије се руководи општим моралним начелима војне професије и промовише њене основне вредности, тако што негује и развија сопствене врлине и прихвата и поштује норме понашања:

- 1) са отаџбином је у заветном односу и безусловно је брани;
- 2) поштује, чува и брани државна и војна обележја и достојанствено носи униформу Војске Србије, у служби и ван ње;
- 3) приликом извршавања борбених задатака:
 - силу употребљава само колико је неопходно;
 - човечно поступа према заробљеном непријатељу и цивилима, посебно према старијим особама, женама и деци;
- 4) не дозвољава да средства ратне технике која су му поверена доспеју исправна у посед непријатеља, а у случају заробљавања одбија сарадњу која је у супротности са правним нормама и одредбама Кодекса части;
- 5) не прихвата чин издаје;
- 6) никада другог припадника Војске Србије не оставља у невољи;
- 7) поштује личност и различитости;
- 8) не псује, не вређа и не изражава се погрдно о вредностима које другима представљају светињу;
- 9) посвећен је војној професији и живи у складу са њеним вредностима;
- 10) настоји да:
 - контролише понашање, буде смирен и прибран, а у борби са собом, непријатељем и природним стихијама непоколебљив;
 - држи дату реч, буде самокритичан, правдољубив, истинољубив, трпељив, скроман, поуздан и отворен;
 - личне интересе усклађује са општим;
 - не буде порочан, сујетан, осветољубив, осоран, бахат, хвалисав и охол, не ласка и не оговара друге;
 - буде морални узор за све чланове друштва.

II. ПОВРЕДА КОДЕКСА ЧАСТИ

Члан 6.

Повреда Кодекса части од стране припадника Војске Србије повлачи моралну одговорност и сматра се недостојним поступком, који другим припадницима Војске Србије представља негативан пример у понашању.

Члан 7.

Уколико је припадник Војске Србије повредио одредбе других закона и Кодекса части истовремено, санкционише се у складу са законским и подзаконским прописима који дефинишу ту област.

Припадник Војске Србије извештава претпостављеног у случају да се од њега тражи понашање супротно Кодексу части. У случају да претпостављени то захтева од њега, извештава вишег.

III. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 8.

Кодекс части је саставни део планова и програма свих нивоа оспособљавања, школовања и усавршавања у Војсци Србије.

Унапређење општег нивоа поштовања одредаба Кодекса части постиже се командовањем, обуком, контролом и свакодневним васпитним радом претпостављених.

Припадник Војске Србије усваја Кодекс части и обавезан је да се придржава његових одредаба.

Непознавање Кодекса части не ослобађа припадника Војске Србије моралне одговорности за његово кршење.

Члан 9.

Офицерски, подофицерски и војнички кодекс и кодекс војних службеника и војних намештеника чине норме које проистичу из одредаба Кодекса части и њиховим достизањем обезбеђује се висок степен професионалне и моралне одговорности и квалитетније обављање послова из домена функционалних дужности за сваку категорију посебно.

Офицерски кодекс, Подофицерски кодекс, Војнички кодекс и Кодекс војних службеника и војних намештеника су дати у прилозима 1 до 4 Кодекса части и чине његов саставни део.

Члан 10.

Кодекс части ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

**НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА
ВОЈСКЕ СРБИЈЕ
генерал-потпуковник
Милоје Милетић**

ОФИЦИРСКИ КОДЕКС

Официр Војске Србије:

- 1) поносан је на припадност официрској професији и свестан узвишености свог звања и одговорности;
- 2) стара се да оправда поверење које му је указала отаџбина Србија;
- 3) негује способност критичког расуђивања и озбиљност одговорног одлучивања;
- 4) храбро доноси одлуке и увек сноси пуну одговорност за начин на који се оне реализују;
- 5) клони се нечасних начина напредовања у служби;
- 6) током службе:
 - спречава појаву сукоба интереса;
 - не прима поклоне, осим протоколарних;
 - рационално управља финансијским и материјалним средствима и спречава њихово незаконито располагање;
- 7) првопотчињене:
 - цени и уважава њихово мишљење;
 - одлично познаје и при доношењу одлука има у виду њихове способности, образовање, таленте и мотивацију;
 - војнострукно обучава развијајући код њих моралне и духовне вредности, психолошку стабилност, родољубље, војничке врлине и грађанску одговорност;
 - штити и брине о њима, према непослушнима је строг и правичан, а при кажњавању одмерен;
- 8) поред усавршавања у струци, ради и на стицању ширих знања и унапређењу опште личне културе;
- 9) ван радног времена се бави пословима и облицима разоноде који су достојни официра Војске Србије;
- 10) личним примером и угледом сведочи вредности Кодекса части.

ПОДОФИЦИРСКИ КОДЕКС

Подофицер Војске Србије:

1) поносан је на припадност подофицирском кору и свестан његовог значаја у систему командовања;

2) поседује личну храброст, снажну вољу, самодисциплину, одговорност и способност за тимски рад и стварање добрих међуљудских односа;

3) у јединици изграђује и одржава висок ниво обучености, војничког духа, реда и дисциплине;

4) ради на стицању личне спремности и способности;

5) у јединици којом командује најбољи је познавалац наоружања и војне опреме и правила борбене употребе за ниво појединац, тим и одељење;

6) приликом издавања наређења:

– прецизан је и јасан;

– не заклања се иза ауторитета претпостављеног;

– свој формални ауторитет потврђује личним знањима и способностима;

7) потчињене:

– одлично познаје, мотивише и васпитно утиче на њих;

– поштује и не наређује им да чине било шта понижавајуће, увредљиво и неморално или оно што ни сам не би био спреман да уради;

– штити, чува њихову приватност и уважава њихове интересе;

– подстиче на достојанствено ношење униформе Војске Србије, као и на правилно војничко држање;

8) у одсуству наређења претпостављеног испољава иницијативу;

9) ван радног времена се бави пословима који су достојни подофицира Војске Србије;

10) усклађује своје понашање са одредбама Кодекса части и пред потчињенима предњачи личним примером.

ВОЈНИЧКИ КОДЕКС

Војник Војске Србије:

- 1) поносан је што служи отаџбини Србији и свестан је да је њена снага, узданица и чувар њених највиших вредности;
- 2) настоји да:
 - код себе развија победнички дух;
 - по сваку цену избегне пораз;
- 3) оспособљава се за извршење свих мисија и задатака Војске Србије;
- 4) ревносно обавља своје послове и испуњава своје дужности;
- 5) извршење наређења увек ставља на прво место;
- 6) не меша се у послове других;
- 7) увек има у виду да је део тима;
- 8) брине:
 - о другу кога никада не оставља у невољи;
 - о наоружању и војној опреми који су му поверени;
- 9) ван радног времена се бави пословима који су достојни припадника Војске Србије;
- 10) усклађује своје понашање са одредбама Кодекса части.

**КОДЕКС ВОЈНИХ СЛУЖБЕНИКА
И ВОЈНИХ НАМЕШТЕНИКА**

Војни службеник и војни намештеник:

1) поносан је што је на служби у Војсци Србије и свестан је значаја подршке извршавању њених мисија и задатака;

2) у условима када је овлашћен да одлучује, поступа у оквиру датог овлашћења;

3) не злоупотребљава свој положај и доступне службене информације;

4) рационално користи материјална и финансијска средства;

5) према корисницима услуга и странкама поступа учтиво, стрпљиво и непристрасно, и пружа им помоћ и потребне информације;

6) одевен је тако да не изражава политичку опредељеност, верску или другу припадност на непримерен начин;

7) понаша се примерено и облачи се у складу са кодексом одевања;

8) води рачуна о понашању на јавном месту и тиме чува углед Војске Србије;

9) ван радног времена се не понаша на начин који га може довести у сукоб интереса;

10) осим са одредбама Кодекса части, своје понашање усклађује и са одредбама кодекса своје струке, уколико такав кодекс постоји.